

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2023

INICIATIVA FÓR_UM, Z. S.

REALIZOVANÉ PROJEKTY:

VYNÁŠENÍ MORANY (aktualizovaná tradice 8. 3. 2023)

VÝSTAVA LUCIDUM INTERVALLUM (vernisaž 20. 5. 2023)

SAMETOVÉ POSVÍCENÍ (karnevalový průvod 17. 11. 2023)

KREATIVITOU K AKTIVNÍMU OBČANSTVÍ (kreativní vzdělávání ve školách)

Finanční zpráva:

[Rozvaha](#) a [výkaz zisku a ztrát](#)

VYNÁŠENÍ MORANY 2023

Už od roku 2019 pořádáme na jaře aktualizovanou podobu tradičního vynášení Morany. V našem pojetí jde o veřejnou událost s účastí umělců, při němž máme příležitost pojmenovat a rituálně vykázat ze společnosti nechtěné jevy, spojované se zimou symbolizující zmar. Průvod se zpěvem vrcholí vhozením zapálené figury smrtky do řeky, po němž může přijít jaro a nový život.

Jaro 2023 bylo význačné tím, že končil prezidentský mandát Miloši Zemanovi, a proto jsme přistoupili k rituálnímu vynesení jeho figury, stejně jako o deset let dříve byl vynesěn z téže funkce Václav Klaus. Celá akce měla velice silný hudební doprovod a dobrou odezvu u veřejnosti, která sdílela naše stanovisko ohledně radosti z konce dané prezidentské éry.

**SAMETOVÉ POSVÍCENÍ ZVE NA
VYNÁŠENÍ ZEMANY**

V předvečer inaugurace nového prezidenta se na nádvoří Pražského hradu sejdem, abychom rituálně vynesli zimu, chlad, bahno a staré zvyky i přežitě politické obyčeje.

STREDA 8. BŘEZNA
17:30 Hradčanské náměstí
18:00 Průvod se vydává na Karlův most

VÝSTAVA LUCIDUM INTERVALLUM

V barokním klášteře v Zásmukách jsme instalovali stálou výstavu osvětlených objektů našich výtvarných tvůrců s velkým podílem lateren z různých ročníků Sametového posvícení.

Vernisáže se účastnil také ukrajinský sbor složený z žen, které se podílely na průběhu výtvarných dílen v projektu Ukrajinské jaro v Čechách podpořeného Nadací Via, který vyplynul z naší spolupráce na průvodu roku 2022.

Výstava zároveň slouží kreativnímu vzdělávání.

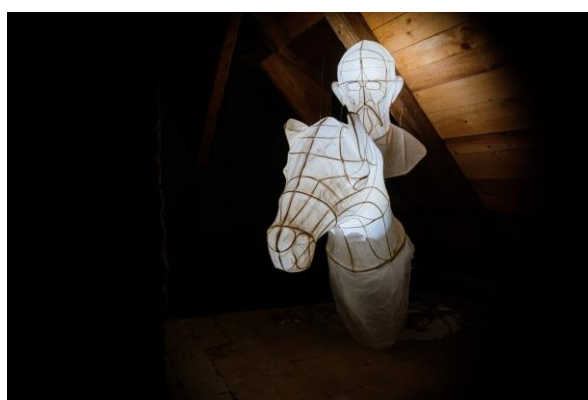
VERNISÁŽ — 20. 5. 2023 OD 17 HODIN
FRANTIŠKÁNSKÝ KLÁŠTER ZÁSMUKY

LUCIDUM — INTERVALLUM

na vernisáži zahraje Kapela Missa
zazpívá ukrajinský folklórní
soubor v tradičních krojích
vstup zdarma / vhodné pro rodiny s dětmi
Havlíčková 26, 281 44 Zásmuky

výstava nezvykle
rozměrných svítících
loutek a objektů

SAMETOVÉ
POSVÍCENÍ

SAMETOVÉ POSVÍCENÍ 2023

Daný ročník se opět vrátil k pluralitě mnoha různých témat za každou zúčastněnou skupinu, ale motto **Ohýbání Komenského** přímo cílilo na jedno z nich: problém podfinancovaného školství. Celý ročník se velice povedl, školy i neziskové organizace si pochvalovaly vzájemnou spolupráci. Výtvarné i hudební podobě bylo věnováno také několik workshopů pro veřejnost a dosáhlo se vyvážené podoby profesionálních a studentských výtvorů. Skvěle se osvědčily zcela nové školní skupiny, které prošly workshopy kreativního vzdělávání. Zapojeno bylo také několik hudebních skupin z Basileje a bubenická skupina z Bruselu.

Záznam průvodu je uložen na Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=5useLl5jeJc>

Děkujeme za podporu následujícím subjektům:

Magistrát Hlavního města Prahy, odbor kultury

- Sametové posvícení 2023: 50 000 Kč

Nadace Via, program Z Ukrajiny mezi nás

- Ukrajinské jaro v Čechách – aktualizujeme české a ukrajinské tradice a zvyky a slavíme společně: 80 000 Kč

KREATIVITOU K AKTIVNÍMU OBČANSTVÍ

Po letech zapojování školních kolektivů do Sametového posvícení jsme se rozhodli dát spolupráci pevnější obrysy a vytvořili jsme workshopy pro školy, které učí aplikovat postupy tvořivé nadsázky ve výuce na středních školách a na druhém stupni základních škol.

<https://www.sametoveposviceni.cz/pro-skoly/>

Pedagogové zapojením do našeho projektu získají neotřelý nástroj, jak se studenty pracovat na průřezových tématech Rámcového vzdělávacího programu a posilovat klíčové kompetence u žáků. Učitelům (především výtvarné a občanské výchovy, ale potenciálně i dějepisu, hudební výchovy apod.) dává participace na plánovaných workshopech, případně i Sametovém posvícení možnost posílit váhu svého předmětu ve školském kurikulu. Školám pomůže participace na Sametovém posvícení podpořit projektový způsob výuky a mezipředmětovou spolupráci, to vše organickým způsobem. Účast na průvodu Sametové posvícení zároveň škole přináší zajímavou možnost sebepropagace. Podporuje komunitní roli školy a rozvoje občanských kompetencí u žáků a studentů.

K usnadnění školní účasti na průvodu Sametové posvícení vznikla metodika, kterou poskytujeme zájemcům včetně koordinační a výtvarné podpory. Zároveň pořádáme také workshopy pro učitele.

Chápeme totiž Sametové posvícení jako užitečný nástroj pro vzdělávání mladých lidí, kdy se mohou zábavnou kreativní formou zapojit do života občanské společnosti a prezentovat svoje ideje i dovednosti na veřejnosti.

Cílem projektu je podpora kritického myšlení a kreativní reflexe aktuálních společenských témat u starších žáků a středoškoláků prostřednictvím kreativních workshopů na téma společenských problémů. Budou mít možnost prostřednictvím moderované diskuse jak vzájemně mezi sebou, tak s pozvanými odborníky z praxe a umělci, a následně prostřednictvím tematicky spřízněné interdisciplinární tvorby vstřebat konkrétní aspekty občanské společnosti, které jinak občanského vzdělávání v rámci výuky postihuje spíše jen okrajově.

Náš projekt předkládá školám možnost aktivního a opakovaného, případně dlouhodobého zapojení žáků v rámci nabízených workshopů, které mohou vyústit až v účast na podzimním průvodu Sametové posvícení ve spolupráci s etablovanými umělci. Kombinace projektového dne a aktivního zapojení do tvorby je unikátní příležitost, jak nabídnout dětem smysluplnou činnost se společenským přesahem.

Participace na přípravě a realizaci průvodu Sametové posvícení přináší studentům, učitelům a potažmo celé škole kreativní nástroj občanského vzdělávání, který umožňuje výraznou participaci studentů (studenti si volí, jaké společenské téma chtějí ztvárnit a mohou si vybrat, s jakou neziskovou organizací by mohli na přípravě průvodu spolupracovat) a má potenciál – na základě získané zkušenosti - posílit jejich chuť se dále občansky angažovat. Přínosem pro pedagogy a jejich studenty je propojení s konkrétní neziskovou organizací, hlubší porozumění jejímu tématu i fungování občanského sektoru jako takového. V průběhu příprav a realizace studenti

zároveň posilují své dovednosti demokratické diskuse, spolupráce v týmu, ale i konkrétní praktické schopnosti (koordinace týmu a rozdělení rolí, PR a prezentace na sociálních sítích, dokumentace, fundraising atd.).

OBČANSKÁ ANGAŽOVANOST S HUMOREM

- Zveme vás na **workshop**, který spojuje aktuální témata, diskusi a výtvarnou činnost!
- Zajímá vaše studenty/žáky, co se děje v jejich okolí? Sledují témata, která se týkají životního prostředí, politiky nebo osudů jednotlivců či skupin lidí?
- Zkusíme na to společně přijít, podívat se na vybrané téma blíže a pojmut ho kreativně, s nadsázkou a humorem.
- Fyzické zapojení: tvořivá činnost, pokus vtělit nápad do masky.
- Mezipředmětovost: výchova k občanství a zdraví (VOZ) na ZŠ nebo základy společenských věd (ZSV) na SŠ, výtvarná, dramatická, mediální výchova, případně další předměty podle tématu, které si mladí lidé pro ztvárnění zvolí.

Spolupráce: Pragkontakt, Gymnázium Na Prašance a německé gymnázium Bismarck, výtvarník: Gilberto Conti, téma: V zajetí Idešlu krásy, 2019.

Sametové posvícení je satirický karnevalový průvod, který tematizuje nejruznější aktuální společenské problémy. Už od roku 2012 slavíme Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva poukazováním na to, co podle nás nefunguje dobře a je třeba s tím něco dělat.

Spojujeme proto různé neziskovky a občanské spolky se studenty, výtvarníky, hudebníky a performery, aby společně přetavili to, co je nejvíc páli, do satirického výjevu, který na problém upozorní veřejnost neotřelou kreativní formou.

Gymnázium Elba, Katedraorská, výtvarnice: Kateřina Borovičková, téma: Od ucha k uchu, 2021.

Pořádající instituce: Sametové posvícení je členem platformy uMĚNĚM
Cílová skupina: mladá lidé od 13 let a výše (15–30 studentů)
Věková skupina: Střední školy, 8. – 9. ročník ZŠ
Délka aktivity: kratší verze: 3 vyučovací hodiny
 delší verze: 4–5 hod. projektové dopoledne
Výstup: kratší verze: návrh výjevu, který upozorní na vybrané téma
 delší verze: návrh masek a podoby průvodu
Cena: zdarma (případně náklady na cestovné)
Lektoři: **Mgr. Romana Bartůňková:** VŠ a SŠ pedagožka a metodička, výtvarnice, koordinátorka kulturních a komunitních akcí a členka platformy pro kreativitu ve vzdělávání - Máš umělecké sřvevo? a spolupracovnice platformy Sametové posvícení. galerieroomin@gmail.com
Josef Koblic: volně tvořící umělec, restaurátor, performer, pedagog, umělecký řezbář, amatérský herec. Absolvent kurzu kreativní pedagogiky na Pražské DAMU. Od roku 2014 vedoucí uměleckořemeslných dílen Sametové posvícení. josefkoblic@gmail.com

Ztvárnění aktuálních masky jde i online. Studující 2. ročníku Gymnázia Na Zatlance se do toho pustili s nadšením během distanční výuky během covidu. Poznáte, jaká témata se v maskách skrývají?

SAMETOVÉ POSVICENÍ
 Pro rezervaci workshopů na vaši škole a více informací nás kontaktujte na: skoly@sametoveposviceni.cz
 sametové posvícení
www.sametoveposviceni.cz

Projekt je realizován za finanční spoluúčasti Evropské unie prostřednictvím Národního plánu obnovy a Ministerstva kultury.

Projekt byl podpořen Ministerstvem kultury z Národního plánu obnovy

- Kreativitou k aktivnímu občanství: 417 000 Kč na školní rok 2022/23
- Kreativitou k aktivnímu občanství: 450 000 Kč na školní rok 2023/24